

=====
Ref. queixa núm. 081956
=====

Assumpte: discriminació del valencià en publicitat institucional.

Excma. Sra.,

Justifiquem recepció del seu últim escrit en què ens remet informe sobre la queixa de referència formulada pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número indicat més amunt, i en el qual substancialment manifestava que l'Ajuntament d'Alacant incomplia la legislació vigent respecte de l'ús del valencià, ja que la campanya de comunicació duta a terme per a publicitar el mercat medieval, instal·lat al centre de la ciutat d'Alacant, havia estat redactada exclusivament en castellà.

En considerar que la queixa reuneix els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la citada Llei, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estos fets i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que fera extensiu el seu informe a concretar les previsions existents, si s'escau, perquè les campanyes publicitàries institucionals d'eixa corporació observen la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.

El dictamen rebut indicava el que següix:

“En relació a la queixa presentada davant del Síndic de Greuges pel Sr. (...), referida a l'absència de publicitat en valencià de l'activitat cultural consistent en la realització d'un mercat medieval a la ciutat d'Alacant, tinc a bé comunicar-li, que traslladada la queixa als nostres tècnics, estos emeten l'informe següent:

“(…) que si bé no es va oferir publicitat en valencià expressament, la convivència de les dos llengües oficials de la nostra Comunitat Autònoma en el desenvolupament i l'activitat del Mercat va ser normal. L'afluència de més de 500.000 visitants al Mercat Medieval, i el fet que esta siga l'única queixa rebuda

de tal naturalesa, si bé no justifica l'absència d'esta publicitat, pot ser un referent de l'acceptació de la gran majoria del públic sobre el conjunt d'activitats emmarcades en el Mercat Medieval. La previsió d'una gran afluència de públic provinent d'altres comunitats autònomes castellanoparlants va ser definitiva a l'hora d'enfocar la campanya publicitària.

No obstant això, i en defensa de l'ús de la "llengua pròpia" d'esta Comunitat, i per consegüent dels drets dels valencians, per a la següent edició del Mercat Medieval corregirà esta deficiència i s'oferirà la publicitat en ambdós llengües, castellà i valencià.

És voluntat d'esta Regidoria i del Patronat que presidisc vetlar per l'ús de la nostra llengua i protegir el Patrimoni Cultural Valencià. En l'activitat general del Patronat Municipal de Cultura, realitzem programes expressament dedicats a la protecció d'este Patrimoni (Premi Contarella de Narrativa en Valencià, Dia de la Dansa, celebració del 9 d'Octubre...)."

Una vegada conculsa la tramitació ordinària, no consta l'entrada en esta institució de cap escrit d'al·legacions de l'interessat, al qual vam donar l'oportú trasllat de la comunicació rebuda, i per això resollem la queixa amb les dades que consten en l'expedient. És per això que li demanem que considere els arguments que seguidament li exposem i que constituïxen els fonaments de la resolució amb què concloem.

La Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'art. 6 de l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat Valenciana i, especialment, la recuperació del valencià, definit com "llengua històrica i pròpia del nostre poble", i d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar notablement l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma cooficial propi han legislat en la matèria, mitjançant lleis denominades de normalització lingüística, a fi de fomentar l'ús de la llengua cooficial (especialment en aquells àmbits oficials: administració pública, educació, mitjans de comunicació, etc.) amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial en tot el territori de l'Estat.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les diverses comunitats autònomes motiva, de vegades, que ciutadans que tenen com a llengua habitual el valencià, consideren vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua o l'altra per part de les autoritats i les oficines públiques.

La normativa vigent respecte de l'ús del valencià, continguda en la Constitució espanyola, en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, és clara i terminant, i no deixa lloc a cap interpretació, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística, tal com es desprén de l'art. 7.4 i .5 de l'Estatut d'Autonomia, en assenyalar que "Caldrà atorgar un especial respecte i protecció a la recuperació del valencià".

La Llei d'ús i ensenyament del valencià no és una altra cosa que el desenvolupament normal de les previsions contingudes en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'Autonomia respecte de l'ús de la nostra llengua com l'objectiu últim de recuperar la desigualtat que encara existix respecte de l'altra llengua oficial, el castellà, sense que en cap cas pugua prevaler l'una sobre l'altra.

D'altra banda, la Llei valenciana 7/2003, de 20 de març, de publicitat institucional de la Comunitat Valenciana, en compliment de l'Estatut d'Autonomia i de les disposicions vigents en esta matèria, inclou una disposició expressa sobre l'ús, en la publicitat institucional, de les dos llengües cooficials de la Comunitat Valenciana; així, en l'article 9, que prescriu que "Les institucions, administracions i la resta d'ens públics compresos en esta Llei han d'utilitzar en els seus missatges de publicitat institucional les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana".

Cal no oblidar que la publicitat institucional ha esdevingut durant els últims anys un dels mitjans més útils d'interrelació entre l'Administració i els ciutadans. Constitueix un excel·lent mitjà de difusió de les activitats que realitzen els ens i les administracions públiques.

Així doncs, i en el sentit que és missió d'esta Institució vetlar pel compliment dels preceptes constitucionals, estatutaris i legislatius citats, són constants les recomanacions del Síndic de Greuges a l'Administració Pública Valenciana, perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitza eixa Administració pública valenciana i els organismes que en depenen, siguen redactats de conformitat amb la legislació vigent respecte d'això, en les dos llengües oficials de la nostra comunitat autònoma. Res no impedisca que esta recomanació s'estenga també a la publicitat institucional.

Tenint en compte tot el que hem dit més amunt, es recomana a l'Ajuntament d'Alacant que, en els missatges de publicitat institucional, observen el règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, sense que en cap cas pugua prevaler una llengua sobre l'altra, ja que el valencià, llengua oficial de la Comunitat Valenciana, ho és també de la Generalitat i de l'Administració pública, de l'Administració local i d'altres corporacions i institucions públiques, dependents d'aquella, per la qual cosa els poders públics, autonòmics i locals estan obligats, d'acord amb el manament contingut en l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana a impulsar l'ús del valencià en totes les esferes socials i especialment en l'Administració pública.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, es recorda donar compliment al que disposa la legislació vigent, segons el que s'ha manifestat en el cos d'este escrit, cosa que se li comunica perquè en prenga coneixement i perquè, en el termini d'un mes, ens remeta informe sobre si accepta les recomanacions que li hem fet o, si escau, les raons que considere per a no acceptar-les.

L'informe, d'altra banda, que, una vegada transcorregut el termini indicat, esta resolució podrà ser publicada en la nostra pàgina web.

Atentament,

Carlos Morenilla Jiménez
Síndic de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana